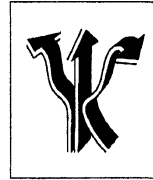

Міжрегіональна Академія управління персоналом

МАУП

**Методичні рекомендації для самостійного вивчення
дисципліни
«Управління потенціалом організації»
(для бакалаврів)**

Київ-2018

Підготовлено док. філ. у гал. екон., доцентом кафедри менеджменту Середюк Катериною Володимирівною.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту (протокол № 8 від 26 лютого 2018 року)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Середюк К.В. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Управління потенціалом організації» (для бакалаврів напрямку підготовки «Менеджмент») - К.: МАУП, 2018 р.

Методична розробка містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план вивчення дисципліни «Управління потенціалом організації», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, контрольні питання по курсу, критерії оцінювання знань студентів при підсумковому контролі, список літератури.

Пояснювальна записка

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми дисципліни «Управління потенціалом організації» та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів — засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета «Управління потенціалом організації».

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни «Управління потенціалом організації» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Управління потенціалом організації»: підручник, навчальні та методичні посібники, методичні матеріали для самостійної роботи студентів, конспект лекцій, практикум тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Управління потенціалом організації» організовується з дотриманням низки вимог:

- обґрунтування необхідності завдань загалом і конкретного завдання зокрема;
- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- надання можливості студентам виконувати творчі роботи, які відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань;
- підтримання постійного зворотного зв'язку зі студентами у процесі виконання самостійної роботи, що є чинником ефективності навчального середовища.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу "Самостійна робота студентів").

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну «Управління потенціалом організації», повинні бути проінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи і її результатів здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і повинні бути доведені до відома студентів.

**1. Навчально-тематичний план вивчення дисципліни
«Управління потенціалом організації»**

№ з/п	Назва змістового модулю та теми
	Модуль 1. Економічна природа потенціалу організації
Тема 1	Сутнісна характеристика потенціалу організації
Тема 2	Види і структура потенціалу організації
Тема 3	Конкурентоспроможність потенціалу організації
	Модуль 2. Управління складовими потенціалу організації
Тема 4	Управління фінансовим потенціалом організації
Тема 5	Формування стратегічного потенціалу організації
Тема 6	Управління інвестиційним потенціалом організації
Тема 7	Управління використанням і формуванням кадрового потенціалу
Тема 8	Управління інноваційним потенціалом організації
Тема 9	Управління матеріально - технічним потенціалом організації
	Модуль 3. Система управління потенціалом організації
Тема 10	Оцінка потенціалу організації за вартісними критеріями
Тема 11	Система антикризового управління потенціалом організації
Тема 12	Комплексне забезпечення системи управління потенціалом організації

2. Методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми

Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу організації

Сутнісно-змістовна еволюція терміну «потенціал». Економічна сутність поняття «потенціал організації». Характеристики і риси потенціалу організації. Функції потенціалу організації.

Формування потенціал підприємства. Загальні підходи щодо формування потенціалу підприємства: системний підхід; комплексний підхід; динамічний підхід; організаційний підхід; адміністративний підхід; поведінковий підхід; структурний підхід

Література: 4, 6, 8, 16, 29, 41.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Що визначає термін “потенціал”?
2. Зміст поняття “потенціал організації” та його основні риси.
3. Які постулати слід ураховувати при формуванні потенціалу організації?
4. Які основні підходи використовуються при формуванні потенціалу організації?
5. Охарактеризуйте механізм застосування системного підходу в процесі формування потенціалу організації.
6. Чому за сучасних умов зростає значення вивчення маркетингового, інноваційного і організаційного складників у формуванні та розвитку потенціалу організації?
7. У чому полягає відмінність відтворювального підходу від інноваційного?
8. Який з підходів до формування потенціалу організації найбільш орієнтований на робітників та прояв їхніх здібностей? Чому цей підхід набуває особливої актуальності за сучасних умов господарювання?
9. Які сучасні тенденції формування потенціалу організації?
10. Назвіть основні передумови формування та розвитку потенціалу організації.

Контрольні тести

1. Потенціал організації як економічна система включає:
 - а) ресурси і зв'язки між ними;
 - б) сукупність відділів і виробничих підрозділів;
 - в) зовнішнє оточення і внутрішні процеси, а також їхню взаємодію;
 - г) внутрішні граничні можливості організації підприємства при використанні всіх наявних ресурсів.

2. Властивість цілісності систем означає:
 - а) первинність цілого, яке можна поділяти на компоненти;
 - б) первинність компонентів, з яких складається єдине ціле;
 - в) тотожність властивостей системи сумі властивостей її компонентів;
 - г) неможливість розчленування цілого на окремі складові частини.
3. Кожен компонент системи може розглядатися як підсистема більш глобальної системи – це властивість:
 - а) цілісності;
 - б) структурності;
 - в) ієрархічності;
 - г) спадковості.
4. Пріоритет якості при формуванні потенціалу організації підприємства як економічної системи означає:
 - а) забезпечення якості системи, починаючи з нижчих рівнів дерева цілей;
 - б) забезпечення високої якості пріоритетних компонентів виробничого потенціалу;
 - в) забезпечення якості системи на “вході”;
 - г) забезпечення високої якості об’єктивних складових потенціалу.
5. Якщо вищий рівень дерева цілей фірми – максимізація прибутку, то відповідно до властивості ієрархічності систем ланцюжок показників від верхнього рівня до нижнього включає:
 - а) якість товару → його ефективність → надійність;
 - б) частка товару на ринку → якість товару → ефективність товару;
 - в) витрати на життєвий цикл товару → ефективність товару → довговічність товару;
 - г) ефективність товару → якість → надійність.
6. Економія ресурсів споживачів за рахунок підвищення якості – пріоритетний напрямок:
 - а) системного підходу до формування потенціалу організації підприємства;
 - б) маркетингового підходу до формування потенціалу організації підприємства;
 - в) поведінкового підходу до формування потенціалу організації підприємства;
 - г) ситуаційного підходу до формування потенціалу організації підприємства.
7. Елементами відтворювального підходу до формування потенціалу є:
 - а) застосування випереджальної бази порівняння показників;
 - б) забезпечення технічної й інформаційної сумісності елементів

- потенціалу;
- в) розробка нормативів по окремих елементах потенціалу;
 - г) підвищення якості продукції відповідно з вимогами споживачів.
8. Підвищення ефективності сукупного потенціалу за рахунок підвищення ефективності людських ресурсів – основна мета:
- а) ситуаційного підходу;
 - б) адміністративного підходу;
 - в) оптимізаційного підходу;
 - г) поведінкового підходу.
9. Результатом формування маркетингового (ринкового) потенціалу організації підприємства виступає:
- а) потенційний обсяг чистого прибутку організації підприємства;
 - б) потенційний обсяг продажів;
 - в) потенційний обсяг виробництва продукції;
 - г) обсяг фінансових ресурсів, авансованих в інвестиційну, фінансову і господарську діяльність організації підприємства.
10. Формування потенціалу організації підприємства будь-якого рівня є результатом:
- а) взаємодії ресурсів, які залучаються до господарської діяльності;
 - б) впливу керуючої системи на керувану;
 - в) розподілу фінансових ресурсів по факторах виробництва;
 - г) реінвестування прибутку.

Тема 2. Види і структура потенціалу організації

Класифікація видів потенціалу: за рівнем абстрагування; за рівнем агрегованої оцінки; за галузевою ознакою; за елементним складом; за функціональною сферою; за спрямованістю діяльності організації; за мірою реалізації. Структура потенціалу підприємства. Підходи до визначення структури потенціалу організації. Методи структуризації потенціалу організації. Фінансовий потенціал організації. Стратегічний потенціал організації. Матеріально-технічний потенціал організації. Інвестиційний потенціал організації. Кадровий потенціал організації. Інноваційний потенціал організації. Організаційний потенціал організації. Потенціал організаційної структури управління. Інфраструктурний потенціал організації. Маркетинговий потенціал організації.

Література: 1, 4, 6, 8, 12, 18, 34.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. За якими ознаками можливо класифікувати потенціал?
2. Які складові визначають модель потенціалу організації?

3. За якими напрямками здійснюється класифікація видових проявів потенціалу організації ?
4. За яким принципом в межах функціональної структуризації потенціалу організації виділяють об'єктну та суб'єктну його складові?
5. Охарактеризуйте об'єктні складові потенціалу організації ?
6. Охарактеризуйте суб'єктні складові потенціалу організації .
7. Чому доцільно окремо розглядати виробничий потенціал і потенціал відтворення; інноваційний та науково-технічний?
8. Яка роль трудового, інфраструктурного та інформаційного потенціалу в структурі потенціалу організації ?
9. За якими етапами слід проводити процес оптимізації структури потенціалу організації?

Тести

1. Потенціал підприємства – це:
 - а) сукупність ресурсів підприємства, що забезпечують досягнення певних результатів підприємства;
 - б) сукупність ресурсів і компетенцій, які створюють певний ефект для зацікавлених сторін;
 - в) здатність управління забезпечувати досягнення цілей діяльності підприємства за рахунок використання матеріальних ресурсів;
 - г) можливості системи ресурсів і компетенцій підприємства створювати результат для зацікавлених сторін за допомогою реалізації бізнес-процесів.

2. Існують наступні ознаки класифікацій сутності потенціалу підприємства:
 - а) за об'єктами дослідження;
 - б) за характером реагування на зміни;
 - в) за цілями формування;
 - г) залежно від перспектив розвитку бізнесу.

3. Характер виробничих приміщень підприємства визначають його:
 - а) технічні ресурси;
 - б) технологічні ресурси;
 - в) просторові ресурси;
 - г) фінансові ресурси.

4. Наявність конкурентоздатних ідей визначають:
 - а) технологічні ресурси підприємства;
 - б) інформаційні ресурси підприємства;
 - в) ресурси організаційної структури управління;
 - г) усі перераховані вище види ресурсів.

5. Блок системи управління в структурі потенціалу підприємства включає підсистеми:
 - а) закупівля, виробництво, збут;
 - б) маркетинг, виробництво, персонал, фінанси;
 - в) організація, мотивація, контроль;
 - г) планування, реалізація, контроль.

6. Блок діяльності персоналу включає такі складові:
 - а) організаційну, виробничу, наукову;
 - б) аналітичну, виробничу, комунікаційну;
 - в) комерційну, виробничу, управлінську;
 - г) аналітичну, виконавчу, організаційну.

7. До об'єктивних складових потенціалу підприємства відносять:
 - а) виробничий потенціал;
 - б) науково-технічний потенціал;
 - в) управлінський потенціал;
 - г) кадровий потенціал.

8. Найбільш повно відбиває ринкові можливості підприємства:
 - а) місце розташування;
 - б) маркетинговий потенціал;
 - в) науково-технічний потенціал;
 - г) інформаційний потенціал.

9. Привабливість місця розташування підприємства відбиває потенціал:
 - а) маркетинговий;
 - б) технічний;
 - в) інфраструктурний;
 - г) виробничий.

10. До суб'єктивних складових потенціалу підприємства відносять:
 - а) інноваційний потенціал;
 - б) фінансовий потенціал;
 - в) інфраструктурний потенціал;
 - г) маркетинговий потенціал.

Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу організації

Конкуренція. Конкурентні переваги. Конкурентоспроможність організації. Конкурентоспроможність продукції. Оцінка конкурентоспроможності продукції. Система забезпечення конкурентоспроможності. Методика оцінки конкурентоспроможності організації. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності. Напрями підвищення конкурентоспроможності потенціалу організації .

Література: 1-15,20,21,32,36,39,45.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття “конкурентоспроможність потенціалу організації”. Наведіть приклади підприємств, що знаходяться на різних рівнях конкурентоспроможності потенціалу.
2. Назвіть основні два типи конкурентних переваг. Чому зазвичай вони не поєднуються для забезпечення більш міцної конкурентної позиції?
3. Охарактеризуйте чинники утримання конкурентної переваги за М. Портером. Наведіть приклади.
4. З яких етапів складається процедура оцінювання конкурентоспроможності об'єкта?
5. Які існують методи оцінки конкурентоспроможності?
6. Що таке стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства? В чому полягає його мета та завдання?
7. Охарактеризуйте зміст етапів застосування SWOT- аналізу.
8. Що таке сильні і слабкі сторони, можливості та загрози?
9. Який з методів стратегічного аналізу найбільш орієнтований на задоволення вимог споживачів? Чому виникла необхідність його розробки?
10. Основу якого методу стратегічного аналізу становить аналіз впливу розробленої стратегії на прибутковість підприємства?

Контрольні тести

1. Ситуація, при якій успіх у конкурентній боротьбі залежить від якості, ефективності управління, організації виробництва, відповідає потенціалу:
 - а) першого рівня конкурентоспроможності;
 - б) другого рівня конкурентоспроможності;
 - в) третього рівня конкурентоспроможності;
 - г) четвертого рівня конкурентоспроможності.
2. Загроза появи нових конкурентів на певному ринковому сегменті:
 - а) знижує потенціал прибутковості сегменту;
 - б) обумовлює підвищення рівня витрат на стимулювання збуту;
 - в) обумовлює підвищення рівня капіталовкладень, необхідних для утримання досягнутого рівня конкурентоспроможності;
 - г) усе перераховане вірно.
3. Конкурентна перевага, отримана за рахунок виробництва продукції з унікальними споживчими властивостями, орієнтована на :
 - а) дешеві канали збуту;
 - б) низькі витрати;
 - в) стандартизацію товарів;
 - г) диференціацію товарів.

4. Пряме порівняння окремих індикаторів конкурентоспроможності з метою визначення переваг і недоліків порівнюваних підприємств – це зміст методу:
 - а) рангів;
 - б) різниць;
 - в) балів;
 - г) моделювання.
5. У якій послідовності виконуються етапи стратегічного аналізу:
 - а) аналіз ідеї, аналіз можливостей, аналіз виконання, аналіз модернізації, аналіз досвіду;
 - б) аналіз досвіду, аналіз можливостей, аналіз ідеї, аналіз модернізації, аналіз виконання;
 - в) аналіз факторів впливу, аналіз можливостей, аналіз виконання, аналіз досвіду, аналіз результатів;
 - г) аналіз можливостей, аналіз досвіду, аналіз ідеї, аналіз модернізації, аналіз виконання.
6. SWOT –аналіз потенціалу підприємства націлений:
 - а) на максимальне задоволення потреб споживачів;
 - б) на забезпечення максимальної ефективності використання потенціалу;
 - в) на визначення привабливості ринку взагалі та виявлення позиції підприємства на ньому;
 - г) на виявлення сил і слабостей, загроз і можливостей з метою розвитку сил у відповідності з обмеженими можливостями.
7. Яке з наведених тверджень можна вважати перевагою SWOT –аналізу?
 - а) об'єктивність вибору та ранжування факторів зовнішнього і внутрішнього середовища;
 - б) добра адаптація до середовища, що постійно змінюється;
 - в) потужна підтримка прийняття конкурентних управлінських рішень;
 - г) періодична діагностика ринку та ресурсів підприємства.
8. До складу факторів, що характеризують сильні і слабкі сторони підприємства, не належить:
 - а) репутація (імідж);
 - б) соціальна відповідальність;
 - в) законодавча та нормативна база;
 - г) трудові ресурси.
9. Сума різниць між експертними оцінками внутрішніх факторів підприємства, що досліджується, і найвищими оцінками серед конкурентів – це:
 - а) показник інтенсивності конкуренції;
 - б) рівень нестабільності внутрішнього середовища підприємства;
 - в) звичайна конкурентна сила підприємства;
 - г) абсолютна конкурентна сила підприємства.
10. Якщо вектор спрямовується у нижній лівий квадрант системи координат

SPACE, рекомендованою стратегією є:

- а) консервативна стратегія;
- б) захисна стратегія;
- в) конкурентна стратегія;
- г) агресивна стратегія.

Навчальні завдання

Завдання 1:

Провести SWOT – аналіз можливостей та загроз зовнішнього середовища для компанії «Коровай», яка спеціалізується на виробництві хлібобулочної продукції. Самостійно визначити оцінки (за 10-бальною шкалою) та імовірності наведених парних факторів. Розрахувати загальні значення оцінок можливостей та загроз. Результати аналізу представити в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз можливостей та загроз діяльності підприємства

№	Можливості	Вага	Оцінка		Загрози	Вага	Оцінка	
			Бали	Зваж. бали			Бали	Зваж. бали
1	Зростання ділової активності в країні				Зниження ділової активності в країні			
2	Зростання податкового тиску				Зниження податкового тиску			
3	Послаблення конкуренції				Посилення конкуренції			
4	Поліпшення демографічної ситуації				Погіршення демографічно ситуації			
5	Зменшення вартості сировини і матеріалів				Збільшення вартості сировини і матеріалів			
	Загальна оцінка				Загальна оцінка			

Завдання 2:

Оцінити конкурентну силу та абсолютну конкурентну силу компанії ІВС, яка здійснює свою діяльність в галузі інформаційних технологій. Вихідна інформація про силу конкурентних позицій компанії та її основних конкурентів наведена в табл.2. Шкала вимірювання від 0 (min) до 10 (max) балів.

Завдання 3:

На основі інформації попереднього завдання побудувати лінію конкурентного профілю компанії ІВС. Визначити, за якими позиціями підприємство випереджає конкурентів, а за якими – займає слабкі позиції в конкурентній боротьбі.

Таблиця 2.

Вихідна інформація для оцінки конкурентної сили потенціалу підприємства

№ з/п	Чинник	Вага	Компанія ІВС	Конкуренти			
				1	2	3	4
1	Якість продукції	0,1	8	5	10	1	6
2	Ділова репутація	0,1	8	7	10	1	6
3	Рівень витрат	0,2	5	10	3	1	4
4	Технічний потенціал	0,05	10	1	7	3	8
5	Розробка та реалізація інновацій	0,1	9	4	10	5	1
6	Кадровий потенціал	0,2	5	7	10	1	4
7	Фінансовий стан	0,15	5	10	7	3	1
8	Менеджмент	0,1	9	4	10	5	1

Тема 4. Управління фінансовим потенціалом організації

Сутність та зміст поняття “фінансовий потенціал організації”. Елементна структура фінансового потенціалу організації. Джерела формування фінансового потенціалу організації. Фактори впливу на фінансовий потенціал організації.

Аналіз фінансового потенціалу організації. Напрями аналізу фінансового потенціалу організації. Етапи аналізу фінансового потенціалу організації. Методи аналізу фінансового потенціалу організації. Показники аналізу фінансового потенціалу організації.

Механізм управління фінансовим потенціалом організації. Ключові стратегії управління фінансовим потенціалом організації. Економічні ризики в управлінні фінансовим потенціалом організації. Організаційне забезпечення управління фінансовим потенціалом організації.

Література: 1-15,17,19,26,29,37,38.

Теми рефератів

- 1.Огляд наукових публікацій за темою курсу.
- 2.Методика аналізу фінансового потенціалу підприємства.
- 3.Оцінка фінансового ризику і його вплив на прибуток підприємства.
- 4.Методика аналізу економічного потенціалу підприємства.
- 5.Методика оцінки результативності економічного потенціалу.
- 6.Методика аналізу витрат і вигод як засіб оцінки середі функціонування підприємства.
- 7.Виявлення потенційних можливостей по підвищенню ефективності фінансово-економічного потенціалу підприємства і подолання фінансових труднощів.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Концептуальні основи аналізу фінансово-економічного потенціалу підприємства.
2. Сутність економічного потенціалу підприємства та його складові елементи.
3. Сутність фінансового потенціалу підприємства та його складові елементи.
4. Аналіз як інструмент оцінки фінансово-економічного потенціалу підприємства.
5. Організація і інформаційне забезпечення аналізу фінансово-економічного потенціалу підприємства.
6. Організація аналітичного процесу на підприємстві.
7. Фінансова звітність як основа для реалізації аналітичних процедур.
8. Інформаційні потоки в системі управління фінансово-економічним потенціалом підприємства.
9. Методичні основи аналізу фінансово-економічного потенціалу підприємства.

Тема 5. Формування стратегічного потенціалу організації

Сутність стратегічного потенціалу організації . Теоретичні підходи до визначення стратегічного потенціалу організації. Структура стратегічного потенціалу організації . Характерні риси стратегічного потенціалу організації. Види стратегічного потенціалу організації. Зміст аналізу стратегічного потенціалу підприємства. Методи оцінки стратегічного потенціалу організації. Показники оцінки стратегічного потенціалу організації. Етапи і технології управління стратегічним потенціалом організації.

Література: 1-15, 21,32,43,51.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Яка взаємозалежність між потенціалами народного господарства, галузі, регіону, підприємства?
2. Яку роль виконує інтеграція в формуванні стратегічного потенціалу?
3. Які ознаки має ефективна організація?
2. Визначте функції поточного та стратегічного управління потенціалом компанії.
3. У чому полягають ключові компетенції компанії?
4. Визначте відповідно до цілей компанії структуру стратегічного потенціалу компанії.
7. Узагальніть зміст поняття "організаційне знання", розкрийте складові створення організаційного знання.

8. Узагальніть чинники формування стратегічного потенціалу компанії і проранжуйте їх за ступенем значущості (пріоритетності) у реалізації проекту.

Тема 6. Управління інвестиційним потенціалом організації

Економічна сутність і зміст категорії "інвестиційний потенціал організації".
 Методика аналізу інвестиційного потенціалу підприємства.
 Методичні принципи оцінювання інвестиційного потенціалу організації.
 Групи показників для проведення аналізу інвестиційного потенціалу.
 Розвиток інвестиційного потенціалу організації.

Основні фактори розвитку інвестиційного потенціалу організації.
 Принципи ефективного розвитку інвестиційного потенціалу організації.
 Організаційне забезпечення розвитку інвестиційного потенціалу організації.

Література: 1-15,19,23,37,45,50.

Рекомендовані теми рефератів

1. Цілі інвестиційної діяльності на підприємстві.
2. Інвестиційна програма підприємства.
3. Інвестиційні проекти та їхня класифікація.
4. Життєвий цикл інвестиційного проекту й фази його реалізації.
5. Завдання управління інвестиційною діяльністю.
6. Функції інвестиційного менеджменту на підприємстві.
7. Особливості формування й відбору критеріїв для оцінювання інвестиційних проектів.
8. Цілі інвестиційної стратегії та форми інвестування.

Контрольні питання і навчальні завдання.

1. Економічна сутність і зміст категорії "інвестиційний потенціал підприємства".
2. Методика аналізу інвестиційного потенціалу підприємства.
3. Методичні принципи оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства.
4. Групи показників для проведення аналізу інвестиційного потенціалу.
5. Розвиток інвестиційного потенціалу підприємства.
6. Основні фактори розвитку інвестиційного потенціалу підприємства.
7. Принципи ефективного розвитку інвестиційного потенціалу підприємства.
8. Організаційне забезпечення розвитку інвестиційного потенціалу підприємства.

Тема 7. Управління використанням і формуванням кадрового потенціалу організації

Сутність і специфіка кадрового потенціалу організації. Персонал як основа кадрового потенціалу. Структурні компоненти кадрового потенціалу організації.

Аналіз кадрового потенціалу організації. Напрями аналізу кадрового потенціалу організації. Методи аналізу кадрового потенціалу організації. Показники оцінки ефективності використання кадрового потенціалу.

Фактори впливу на формування кадрового потенціалу організації. Система управління кадровим потенціалом: підсистема формування кадрового потенціалу, підсистема управління розвитком кадрового потенціалу, підсистема управління якістю трудового життя, підсистема управління використанням кадрового потенціалу. Методи і технології управління кадровим потенціалом організації.

Література: 1-15, 23, 32, 43, 46, 49.

Контрольні питання і завдання

1. Яке місце займає трудовий потенціал в ієрархічній побудові сукупного потенціалу підприємства? Чому?
2. Охарактеризуйте основні складові трудового потенціалу підприємства.
3. Які показники характеризують трудовий потенціал?
4. Чи можливо трудовий потенціал розглядати як елемент нематеріальних активів підприємства? Чому?
5. Які проблеми виникають в процесі вартісної оцінки трудового потенціалу? Чому?
6. В чому полягає сутність витратної концепції до оцінки вартості трудового потенціалу підприємства?
7. Чи є вартість гудволу еквівалентом вартості трудового потенціалу підприємства? Чому?
8. Охарактеризуйте зміст методів експертної оцінки вартості трудового потенціалу підприємства.
9. Що характеризує ефективність використання трудового потенціалу?
10. Які існують системи критеріальних показників оцінки ефективності роботи персоналу?

Контрольні тести

1. Персонал підприємства - це:
 - а) працівники, які мають значний стаж роботи на підприємстві;
 - б) працівники, які мають високий рівень кваліфікації;
 - в) постійні працівники, які отримали необхідну професійну підготовку та (або) мають практичний досвід і навички роботи;
 - г) промислово-виробничий персонал підприємства.
2. Хто з перелічених працівників не належить до промислово-виробничого персоналу підприємства:

- а) економіст I категорії відділу економічного аналізу;
- б) водій автокара механоскладального цеху;
- в) чергова прохідної головного корпусу;
- г) кур'єр;

3. Кваліфікація - це:

- а) сукупність спеціальних знань і практичних навиків, які визначають підготовленість працівника виконувати професійні функції певної складності;
- б) категорія, яка характеризує відносно вузький вид робіт і вимагає додаткових специфічних знань;
- в) категорія, що відображає якість і складність праці;
- г) правильна відповідь відсутня.

4. Продуктивність праці - це:

- а) показник, що характеризує ефективність праці;
- б) здатність праці випускати певну кількість продукції за одиницю часу;
- в) сукупність властивостей людини як робочої сили;
- г) затрати живої праці.

5. Рівень продуктивності праці можна охарактеризувати показником:

- а) економія часу;
- б) виробіток;
- в) темпи росту продуктивності праці;
- г) норма часу.

6. Показниками руху робочої сили на підприємстві є такі коефіцієнти:

- а) обороту робочої сили щодо прийому;
- б) завантаження робочої сили в часі;
- в) обороту робочої сили щодо звільнення;
- г) плинності.

7. Кадрова політика підприємства - це:

- а) система підготовки керівників найвищої кваліфікації;
- б) сукупність заходів щодо розв'язання соціальних проблем колективу;
- в) сукупність працівників різних категорій та перспективи зміни структури;
- г) система заходів щодо забезпечення кожного робочого місця персоналом відповідної професії, спеціальності, кваліфікації.

8. Мотивація високопродуктивної діяльності визначається як:

- а) місія і підпорядковані їй цілі підприємства;
- б) сукупність прогресивних норм праці;
- в) зниження показників трудомісткості продукції;
- г) сукупність заходів, що стимулюють працівників до досягнення цілей.

Тема 8. Управління інноваційним потенціалом організації

Сутність інноваційного потенціалу організації. Основні складові інноваційного потенціалу підприємства. Фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють вплив на формування інноваційного потенціалу організації.

Оцінка інноваційного потенціалу організації. Напрями оцінки інноваційного потенціалу організації. Методи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Показники оцінки інноваційного потенціалу організації.

Організаційні механізми підвищення інноваційного потенціалу організації. Стимулювання інноваційної активності персоналу. Узагальнення закордонного досвіду підвищення інноваційного потенціалу організації.

Література: 1-15, 23, 35, 47, 50.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Якому вченому належить найбільший внесок у розвиток теорії інновацій і чому?
2. Охарактеризуйте складові життєвого циклу продукції.
3. Що являє собою система інноваційного управління підприємством у загальному розумінні?
4. У чому полягають основні причини кризи інвестування?
5. З яких етапів складається формування державної інвестиційної політики?
6. У чому полягає ускладнення інвестування масштабних технологічних змін і чому?
7. Охарактеризуйте основні та необхідні умови виходу з економічної кризи..
8. Дайте визначення категорії «інноваційний потенціал» та його складовим.
9. Який існує взаємозв'язок між інноваційним потенціалом та стратегією підприємства?
10. У чому полягає необхідність інноваційного відтворення потенціалу підприємства?

Контрольні тести

1. Відповідно до класифікації І. Шумпетера поняття "нововведення " розглядається як:
 - а) одержання нового джерела сировини чи напівфабрикатів;
 - б) виготовлення продукту відомого споживачам;

- в) впровадження відомого методу (способу) виробництва;
г) усі відповіді вірні.
2. У початковій фазі науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НІОКР) проводяться:
- а) проектно-конструкторські розробки;
 - б) фундаментальні теоретичні дослідження;
 - в) прикладні вишукування;
 - г) усі відповіді вірні.
3. До основних причини кризи інвестування не належать:
- а) руйнівна сила інфляції;
 - б) екстенсивний характер відтворення в минулому;
 - в) відсутність економічного механізму стимулювання спад інвестиційної активності;
 - г) інтенсивний характер відтворення в минулому.
4. Інноваційний потенціал — це:
- а) здатність підприємства чи суб'єкта господарювання робити нову, наукомістку продукцію;
 - б) введення нових принципів організації діяльності фірми;
 - в) складовою частиною інноваційного менеджменту;
 - г) проведення досліджень на коопераційних засадах з іншими організаціями.
5. До різновидів нововведень належать:
- а) створення нового способу виробництва;
 - б) відкриття нового ринку збуту;
 - в) застосування нового джерела чи виду сировини, енергії;
 - г) усі відповіді вірні.
6. Головними принципами управління нововведеннями є:
- а) принцип практичності;
 - б) принцип динамічного;
 - в) принцип цілісності;
 - г) принцип комплексності.
7. До основних напрямків формування ринку нововведень відносять:
- а) проведення досліджень на коопераційних засадах з іншими організаціями;
 - б) придбання ліцензій на право виробництва товарів чи послуг;
 - в) придбання нематеріальних активів шляхом випуску акцій, облігацій, іноземного капіталу та організації спільного виробництва;
 - г) усі відповіді вірні.

8. Інноваційний процес можна розглядати з різних позицій та з різним ступенем деталізації, а саме:

- а) продукт інтелектуальної діяльності, на який діють авторські права;
- б) мету інноваційної діяльності, вибір засобів їх досягнення і джерел залучення цих засобів;
- в) у вигляді тимчасових етапів життєвого циклу інновації від виникнення ідеї до її розробки на впровадження;
- г) усі відповіді вірні.

9. Скільки стадій охоплює інноваційний процес:

- а) 3; в) 5;
- б) 4; г) 6.

10. Невчасне здійснення нововведень призводить до ефекту "футу-рошоку", тобто:

- а) до такої ситуації, коли обставини спонукають здійснювати різкі зміни у короткий період часу з великими витратами ресурсів і надзвичайною напругою;
- б) втрати перспективи на ринку товарів і послуг;
- в) до пошуку технології з більш високою межею результативності;
- г) усі відповіді вірні.

Тема 9. Управління матеріально - технічним потенціалом організації

Сутність та характеристики матеріально-технічного потенціалу організації. Складові матеріально-технічного потенціалу. Види і класифікація об'єктів матеріально-технічного потенціалу організації.

Необхідність і особливості оцінки матеріально-технічного потенціалу організації. Методичні підходи до оцінки матеріально-технічного потенціалу організації. Показники оцінки матеріально-технічного потенціалу організації.

Цілі і завдання управління матеріально -технічним потенціалом організації. Оцінка ефективності використання основних елементів матеріально-технічного потенціалу організації.

Література: 1-15, 16,19, 35, 37, 43, 49.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Сформулюйте основні завдання аналізу матеріальних ресурсів?
2. Назвіть основні принципи управління матеріальними запасами?
3. Чому нормативні витрати є ключовим елементом у системі управління й аналізу матеріальних ресурсів?

4. Для чого аналізується забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами?
5. Який фактор спричиняє найбільший вплив на забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами і чому?
6. У чому полягає різниця між матеріальними ресурсами та матеріальними витратами?
7. Охарактеризуйте систему показників, що застосовуються для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів.
8. З якою метою проводиться моделювання взаємозв'язків між показниками матеріальних витрат та вартістю виготовленої продукції?
9. Назвіть можливі варіанти мобілізації виявлених резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.
10. Які моделі управління матеріальними запасами вам відомі?

Контрольні тести

1. Функціональний аспект управління витратами включає блоки:
 - а) прогнозування та планування;
 - б) мотивації та організації;
 - в) обліку та аналізу;
 - г) організації.
2. Управлінський аспект формування витрат пов'язаний із забезпеченням:
 - а) потреб податкових органів;
 - б) потреб самого підприємства;
 - в) потреб акціонерів;
 - г) усі відповіді вірні.
3. Системи управління витратами на підприємстві розрізняють за такими ознаками:
 - а) виробничим профілем підприємства;
 - б) наявністю чи відсутністю нормативних витрат;
 - в) масштабом виробництва;
 - г) повнотою охоплення витрат за калькулюванням.
4. За підходом до структури плану рахунків розрізняють такі дві системи рахунків:
 - а) загальну та пов'язану;
 - б) синтетичну та аналітичну;
 - в) автономну та інтегровану;
 - г) інтегровану та пов'язану.
5. Об'єктом управління витратами є:
 - а) функції обліку та аналізу витрат;
 - б) функції прогнозування і планування витрат;
 - в) господарська діяльність підприємства з погляду здійснення витрат;
 - г) функції мотивації та організації.
6. До основних методів розроблення норм і нормативів належать:

- а) розрахунково-аналітичний метод;
 - б) факторний метод;
 - в) досвідно-статистичний метод;
 - г) динамічно-статистичний метод.
7. До стабільних норм і нормативів належать:
- а) норми витрачання праці, матеріалів;
 - б) норми амортизації;
 - в) ставки обов'язкових відрахувань, ставки оподаткування;
 - г) усі відповіді вірні.
8. Функція обліку охоплює операції:
- а) спостереження та ідентифікації;
 - б) регулювання;
 - в) вимірювання та реєстрації;
 - г) усі відповіді вірні.
9. Нижньою межею ціни на продукцію підприємства може бути:
- а) виробнича собівартість;
 - б) повна собівартість;
 - в) собівартість за змінними витратами;
 - г) собівартість за прямими витратами.
10. Виробництво продукції певного виду в поточному (короткому) періоді є доцільним, якщо показник маржинального прибутку для неї:
- а) перевищує постійні витрати;
 - б) дорівнює нулю;
 - в) набуває додатного значення;
 - г) перевищує змінні витрати.

Тема 10. Оцінка потенціалу організації за вартісними критеріями

Особливості потенціалу організації як об'єкта оцінки. Поняття вартості та її модифікації. Принципи оцінки потенціалу організації. Основні методичні підходи до оцінки вартості потенціалу організації. Класифікаційна характеристики інформації, яка приймає участь в оцінці потенціалу організації. Оцінка вартості нерухомого майна. Оцінка вартості землі. Оцінка вартості будівель і споруд. Оцінка вартості машин і обладнання. Оцінка ринкової вартості нематеріальних активів. Оцінка сукупного потенціалу підприємства (вартості бізнесу).

Література: 1-15, 23, 34, 43, 45, 51.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. В чому полягає суть процесу оцінки потенціалу підприємства? Які системи вимірювання зазвичай для цього застосовують?
2. Чому вартісна оцінка підприємства об'єктивно характеризує рівень розвитку його потенціалу?
3. З яких етапів складається процес оцінки вартості об'єкта власності? Чи регламентується цей процес нормативно-правовими актами? Чому?
4. Як можуть вплинути результати оцінки вартості підприємства на

прийняття рішень щодо підвищення ефективності поточного управління?

5. Що таке вартість? Чому вона має велику кількість модифікацій?
6. Що таке споживча вартість? Чи може вона дорівнювати ринковій?
7. Які види вартості можна вважати вартістю в користуванні? Чому?
8. Чим відрізняється вартість відтворення та вартість заміщення?
9. Як впливають принципи внеску та граничної продуктивності на визначення вартості об'єкта?
10. Чому надлишковий прибуток стимулює руйнівну конкуренцію та зменшує вартість об'єкту оцінки, що діє на такому ринку?

Контрольні тести

Варіант 1

1. Міра того, скільки покупець буде готовий заплатити за оцінювану власність – це:
 - а) ціна;
 - б) вартість;
 - в) витрати;
 - г) собівартість.

2. Термін “ліквідність підприємства” пов’язаний із:
 - а) можливістю швидко і вчасно розрахуватися по боргових зобов’язаннях;
 - б) гнучкістю підприємства та здатністю до зміни виробничих факторів в умовах нестабільності зовнішнього середовища;
 - в) низьким рівнем дебіторської та кредиторської заборгованості;
 - г) можливістю швидкого продажу активів за рішенням власника.

3. Властивості підприємства як товару:
 - а) корисність;
 - б) цілісність;
 - в) нестационарність;
 - г) усі перераховані вище.

4. Яке з нижче перерахованих визначень є синонімом поняття вартість в обміні:
 - а) споживча вартість;
 - б) вартість для конкретного інвестора;
 - в) ліквідаційна вартість;
 - г) ринкова вартість.

5. Що з нижчепереліченого не входить у визначення інвестиційної

- вартості:
- а) вартість для конкретного користувача;
 - б) суб'єктивна вартість;
 - в) найбільш імовірна ціна за даними ринку;
 - г) вартість при визначених цілях інвестування.
6. Підприємство в оцінній діяльності виступає як:
- а) об'єкт різних угод;
 - б) суб'єкт різних угод;
 - в) товар;
 - г) усе перераховане вище.
7. Вартість підприємства як сформованого єдиного цілого - це:
- а) інвестиційна вартість;
 - б) вартість діючого підприємства;
 - в) утилізаційна вартість;
 - г) ліквідаційна вартість.
8. Незважаючи на те, що минулі показники та фактичний стан підприємства є важливими в оцінній діяльності, саме майбутнє створює бізнесу додаткову вартість. Дане твердження є відбиттям принципу:
- а) альтернативності;
 - б) заміщення;
 - в) очікування;
 - г) майбутньої продуктивності.
9. При наявності декількох подібних чи відповідних об'єктів той, який має найменшу ціну, користується найбільшим попитом – загальна суть принципу:
- а) заміщення;
 - б) відповідності;
 - в) прогресії і регресії;
 - г) корисності.
10. До принципів, пов'язаних із експлуатацією власності, відносять принцип:
- а) зміни вартості;
 - б) збалансованості;
 - в) відповідності;
 - г) корисності.

Варіант 2:

1. Інвентарними об'єктами вважаються :
 - а) кожна силова машина з фундаментом та всіма пристосуваннями,

- приладдями, приборами та обмежувальною загорожею до неї;
- б) кожен станок чи апарат, включаючи всі пристосування, приладдя, прибори та обмежувальну загорожу до нього, а також фундамент на який змонтовано даний об'єкт;
 - в) кожен предмет, який має самостійне значення і не являється частиною будь-якого інвентарного об'єкту;
 - г) усі відповіді вірні.
2. Об'єктом оцінки техніко-технологічного потенціалу підприємств можуть бути:
- а) кожен об'єкт транспортних засобів зі всіма його пристосуваннями та приладдями;
 - б) машинний чи верстатний парк підприємства в цілому та/чи його структурних підрозділів;
 - в) система зв'язків і відносин, що виникають (зникають) у процесі діяльності підприємства;
 - г) усі відповіді вірні.
3. Цілі оцінки чи причини, що зумовлюють необхідність проведення експертизи, як правило, регламентуються:
- а) місцевим самоврядуванням;
 - б) міжнародним законодавством;
 - в) національним законодавством;
 - г) вірні відповіді б) і в).
4. До конкретних обставини й умови, які зумовлюють необхідність проведення оцінки машин та обладнання не належать:
- а) визначення бази оподаткування (у складі основних виробничих фондів) для нарахування податку на майно;
 - б) продаж потрібних для виробництва машин та обладнання;
 - в) оцінка вартості машин та обладнання як проміжний етап при початковій оцінці потенціалу підприємства (бізнесу);
 - г) усі відповіді вірні.
5. Способи групування об'єктів оцінки включають:
- а) основне обладнання;
 - б) допоміжне обладнання;
 - в) обладнання для виготовлення продукції;
 - г) усі відповіді вірні.
6. За способом придбання та походженню об'єкти оцінки включають:
- а) обладнання, що експлуатується;
 - б) виготовлене власними силами;
 - в) основне технологічне обладнання;
 - г) вірна відповідь відсутня.
7. За етапом життєвого циклу об'єкти оцінки включають:
- а) обладнання, що експлуатується;
 - б) виготовлене власними силами;

- в) основне технологічне обладнання;
 - г) вірна відповідь відсутня.
8. За роллю у виробничому процесі об'єкти оцінки включають:
- а) обладнання, що експлуатується;
 - б) виготовлене власними силами;
 - в) основне технологічне обладнання;
 - г) вірна відповідь відсутня.
9. Витратний підхід базується на принципі:
- а) що собівартість виготовлення однорідного об'єкту, схожого за конструктивними, технологічними та іншими характеристиками і показниками на об'єкт оцінки, дорівнює його собівартості, так як формується під впливом загальних для таких об'єктів виробничих факторів;
 - б) визначенні ринкової вартості машин та обладнання масового і серійного виробництва шляхом аналізу та порівняння цін недавніх продаж ідентичних чи аналогічних об'єктів;
 - в) визначенні поточної вартості об'єкта майна як сукупності майбутніх доходів від його використання і реалізується в методах дисконтованих доходів, прямої капіталізації доходів та рівновеликого аналога;
 - г) співставленні продаж об'єктів ідентичних (аналогічних) з оцінюваним, по яким недавно відбулися комерційні угоди чи відома інформація щодо ринкової ціни таких пропозицій.
10. Масо-габаритний метод є різновидом методу:
- а) проценту відповідної вартості;
 - б) дисконтова них доходів і прямої капіталізації доходів;
 - в) розрахунку на базі кореляційних моделей;
 - г) розрахунку за питомими ціновими показниками.

Тема 11. Система антикризового управління потенціалом організації

Сутність і необхідність антикризового управління потенціалом організації. Поняття, специфіка і причини кризових явищ в діяльності організації. Класифікація кризових явищ. Вплив кризових явищ на потенціал організації.

Діагностика і оцінка кризових проявів у діяльності організації. Механізми антикризового управління для збереження потенціалу організації.

Література: 1-15, 28, 41, 45, 56.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Як співвідносяться управління функціонуванням організації й управління її розвитком?
2. Що таке життєздатність організації?
3. Які фактори розвитку організації характеризують небезпеку кризи?

4. Як взаємозалежні ці фактори між собою?
5. Які причини і симптоми кризового розвитку? Наведіть приклади.
6. Назвіть тенденції циклічного розвитку організації за дайте оцінку кожного з етапів циклу.
7. Коли підвищується ймовірність і небезпека кризи?
8. Охарактеризуйте основні функції управління.
9. Яким чином здійснюється управління виробничими процесами?
10. Які існують ознаки антикризового управління?

Контрольні тести

Варіант 1:

1. Антикризове управління — це:
 - а) управління, у якому під тиском запланованих чи випадкових факторів поставлено певним чином передбачення небезпеки кризи;
 - б) управління, у якому під тиском запланованих чи випадкових факторів поставлено певним чином передбачення підвищення негативних наслідків кризи;
 - в) управління соціально-економічною системою;
 - г) вірна відповідь відсутня.

2. Серйозним попередженням прийдешнього неблагополуччя підприємства може бути:
 - а) змін фінансових показників діяльності підприємства;
 - б) негативна реакція партнерів з бізнесу, постачальників, кредиторів, банків, споживачів продукції на ті чи інші заходи, проведені організацією, і їх пропозиції;
 - в) збільшення чи зменшення матеріальних запасів;
 - г) зменшення доходів підприємства і падіння його прибутковості.

3. Необхідність антикризового управління визначається, у першу чергу:
 - а) цілями розвитку;
 - б) цілями і завданнями розвитку;
 - в) завданнями розвитку;
 - г) напрямками та шляхами розвитку.

4. Усю сукупність проблем можна представити:
 - а) двома групами;
 - б) трьома групами;
 - в) чотирьом групами;
 - г) шістьма групами.

5. Проблематику антикризового управління можна представити диференціацією технологій управління, яка включає проблеми:
 - а) прогнозування криз і варіантів поведінки соціально-економічної

- системи в кризовому стані;
- б) пошуку необхідної інформації і розробки управлінських рішень;
 - в) аналізу й оцінки кризових ситуацій;
 - г) усі відповіді вірні.
6. Виникаючі в практиці управління завдання за своєю суттю є:
- а) функціональні та оперативні;
 - б) оперативні та комплексні;
 - в) функціональні та ситуаційні;
 - г) оперативні та ситуаційні.
7. Об'єктні проблеми — це:
- а) те, що необхідно розглянути суб'єкту управління для ухвалення рішення;
 - б) перевищення допустимих відхилень від заздалегідь визначених меж;
 - в) те, що для системи управління більш високого рівня ієрархії є оперативною проблемою;
 - г) усі відповіді вірні.
8. Розвиток кризової ситуації може відбуватися за ... варіантами:
- а) 2ма;
 - б) 3ма;
 - в) 4ма;
 - г) 6ма.
9. До основних функцій управління належать:
- а) статус-кво фірми;
 - б) реакція на проблемну ситуацію;
 - в) проблемна ситуація ліквідована;
 - г) усі відповіді вірні.
10. Ефективність антикризового управління характеризується:
- а) ступенем досягнення цілей пом'якшення;
 - б) ступенем локалізації;
 - в) ступенем позитивного використання кризи в зіставленні з витраченими на це ресурсами;
 - г) усі відповіді вірні.

Варіант 2:

1. Джерелами кризових (проблемних) ситуацій можуть бути:
- а) дії засобів масової інформації;
 - б) фінансово-економічна діяльність;
 - в) зміна керівництва;
 - г) поломки машин і аварії на виробництві.

2. До зовнішніх факторів, що породжують кризові ситуації не належать:
 - а) зрив термінів постачання чи недопоставка сировини, матеріалів, комплектуючих виробів;
 - б) промислове шпигунство і витік інформації, що становить комерційну таємницю фірми;
 - в) розширення чи скорочення діяльності організації;
 - г) порушення чи нестійкість існуючих і нових соціально-політичних, господарських, економічних, культурно-психологічних утворень і механізмів.

3. До внутрішніх факторів, що залежать від організації роботи самої фірми, не відносять:
 - а) різке зменшення державного замовлення;
 - б) напрямок і принципи її діяльності;
 - в) якість і рівень використання маркетингу;
 - г) виникнення збитків підприємства в зв'язку з незадовільною організацією роботи з ринком.

4. Кризова ситуація може привести до наступних негативних наслідків:
 - а) переміщення посадових осіб;
 - б) розпилення й омертвіння неліквідного майна;
 - в) поява на ринку конкуруючого продукту;
 - г) падіння курсу іноземної чи національної валют.

5. Особливістю прогнозування в антикризовому менеджменті є та обставина, що прогнозування носить:
 - а) перемінний характер;
 - б) релевантний характер;
 - в) спадний характер;
 - г) постійний характер.

6. Функціональні методи управління базуються на:
 - а) адаптивних планах;
 - б) виробничих планах;
 - в) звичайних планах;
 - г) складних та простих планах.

7. До організаційно-економічних проблем, що не вимагають великих фінансових витрат і здатних принести порівняно швидкий ефект, можна віднести наступні завдання:
 - а) розробку методів і підходів до вибору гнучких структур і ефективних комунікацій, здатних до швидкої адаптації організації до мінливих умов зовнішнього і внутрішнього середовища фірми;

- б) забезпечення методами безперервності планування на основі наступності стратегічних, поточних й оперативних планів виробництва в умовах обмеженості ресурсів;
 - в) розробку гнучких систем планування й управління, що дозволяють переходити на адаптаційні (ситуаційні) схеми управління;
 - г) усі відповіді вірні.
8. До основни факторів, що визначають ефективність антикризового управління не належать:
- а) кваліфікаційність апарату управління;
 - б) корпоративність;
 - в) мистецтво управління;
 - г) професіоналізм антикризового управління і спеціальна підготовка.
9. Методологія розробки ризикованих рішень визначає такі якості управлінських рішень, як:
- а) гнучкість;
 - б) мінливість;
 - в) точність;
 - г) конкретність.
10. Який фактор відображає фактори корпоративності та лідерста:
- а) система моніторингу кризових ситуацій;
 - б) людський;
 - в) інформаційний;
 - г) науковий.

Тема 12. Комплексне забезпечення системи управління потенціалом організації

Ефективність управління потенціалом організації. Підходи до визначення ефективності управління потенціалом організації. Види ефективності управління потенціалом організації . Показники ефективності управління потенціалом організації .

Комплексне забезпечення системи управління потенціалом організації
Література: 1-15, 28, 41, 57.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Перерахуйте фактори інтенсифікації процесу управління організаційними можливостями підприємства?
2. Назвіть особливості використання організаційних структур управління підприємством при подоланні проблем внутрішнього розвитку.
3. Сутність інформації та її роль в інформаційному забезпеченні підприємства?
4. Які основні вимоги ставляться до інформації?

5. Джерела інформації та особливості їх формування й використання за умов автоматизованої обробки даних.
6. У чому полягає різниця між внутрішніми й зовнішніми джерелами аналітичної інформації?
7. Які існують сучасні технології управління?

Контрольні тести

Варіант 1:

1. Якість продукції як економічна категорія характеризує:
 - а) міру задоволення певної потреби, яка виявляється у споживанні;
 - б) ефективність споживання матеріальних і трудових ресурсів, затрачених на виробництво товару;
 - в) сукупність техніко-експлуатаційних характеристик виробу;
 - г) сукупність властивостей виробу, що зумовлюють його здатність задовольняти певні потреби споживачів.
2. Конкурентоспроможність продукції - це характеристика товару, яка відображає:
 - а) переваги над товаром-конкурентом за якісними показниками;
 - б) переваги над товаром-конкурентом за мірою задоволення певної потреби і за витратами на її забезпечення;
 - в) переваги над аналогічними товарами за рівнем надійності та після продажного обслуговування;
 - г) переваги над конкурентним товаром за ціною та якістю.
3. Найважливішими складовими, що забезпечують конкурентоспроможність продукції, є:
 - а) територіальне охоплення ринку;
 - б) рівень якості продукції;
 - в) ціновий чинник;
 - г) розширення ринкового сегменту.
4. Система управління конкурентоспроможністю продукції повинна вирішувати такі завдання:
 - а) забезпечити вчасну розробку перспективних планів роботи підприємства;
 - б) забезпечити розробку заходів щодо зниження собівартості продукції;
 - в) домогтись поліпшувати якість самої продукції;
 - г) підвищити оперативність і якісний рівень післяпродажного обслуговування.
5. До узагальнюючих показників економічної ефективності виробництва можна віднести:
 - а) фондівдачу;
 - б) рентабельність виробництва;
 - в) матеріаломісткість продукції;

- г) рівень задоволення потреб ринку.
6. Рентабельність реалізованої продукції доцільно аналізувати, ураховуючи вплив таких факторів як:
- а) зміна структури та асортименту продукції;
 - б) зміна собівартості продукції;
 - в) зміна відпускних цін на продукцію;
 - г) усі відповіді вірні.
7. У процесі виявлення резервів виділяють три етапи:
- а) аналітичний, організаційний, функціональний;
 - б) початковий, кульмінаційний, завершальний;
 - в) формування та впровадження;
 - г) усі відповіді вірні.
8. Зниження умовно-постійних витрат також може бути резервом:
- а) зменшення прибутку;
 - б) збільшення прибутку;
 - в) зменшення рентабельності;
 - г) збільшення рентабельності.

Варіант 2:

1. Поняття «інформаційне забезпечення» (ІЗ) виникло у зв'язку з розвитком:
- а) інформаційних систем управління;
 - б) комп'ютерних систем управління;
 - в) автоматизованих систем управління;
 - г) усі відповіді вірні.
2. Процес забезпечення інформацією складається з операцій у наступній послідовності:
- а) зберігання та пошук, передавання, обробка, результат;
 - б) збирання даних, передавання на обробку, обробка, результат;
 - в) збирання даних, обробка, результат;
 - г) вірна відповідь відсутня.
3. У структурі інформаційного забезпечення інформаційна база поділяється на:
- а) вхідна та вихідна інформація;
 - б) позамашинна та машинна;
 - в) проміжна та оперативна;
 - г) додаткова та результативна.
4. Основним носієм позамашинної інформаційної бази економічної інформації є:
- а) основний документ;

- б) обліковий документ;
 - в) нормативний документ;
 - г) первинний документ.
5. До основних форм документообігу відносять:
- а) децентралізовану;
 - б) централізовану;
 - в) частково централізовану;
 - г) усі відповіді вірні.
6. Оперативні масиви включають:
- а) відносно стабільні протягом тривалого часу дані, якими користуються для розв'язування задач на ЕОМ;
 - б) змінювані дані, що надходять у процесі господарювання;
 - в) невелику інформаційну місткість;
 - г) усі відповіді вірні.
7. Одним із головних компонентів інформаційного забезпечення є:
- а) АСУ;
 - б) СУБД;
 - в) АБД;
 - г) усі відповіді вірні.
8. За умов автоматизації висуваються такі вимоги:
- а) системність;
 - б) точність;
 - в) оперативність;
 - г) усі відповіді вірні.
9. Технологічні засоби автоматизації аналітичних робіт поділяються на:
- а) інструментальні та комунікаційні;
 - б) інформаційні та комунікаційні;
 - в) ручні та автоматизовані;
 - г) основні та другорядні.
10. Корпоративні інформаційні системи (КІС) для великого підприємства є могутнім сучасним інструментом, що дає змогу розв'язувати такі складні завдання, як:
- а) управління собівартістю продукції;
 - б) створення інтегрованої системи наскрізного моделювання;
 - в) проектування виробництва;
 - г) усі відповіді вірні.

2. Контрольні питання по курсу

Питання для самоконтролю

1. Економічна сутність поняття «потенціал організації».
2. Характеристики і риси потенціалу організації .
3. Функції потенціалу організації .
4. Класифікація видів потенціалу.
5. Структура потенціалу організації .
6. Підходи до визначення структури потенціалу організації .
7. Методи структуризації потенціалу організації.
8. Матеріально-технічний потенціал організації .
9. Інноваційний потенціал організації .
10. Організаційний потенціал організації .
11. Потенціал організаційної структури управління.
12. Інфраструктурний потенціал організації .
13. Маркетинговий потенціал організації .
14. Конкурентні переваги.
15. Конкурентоспроможність потенціалу організації .
16. Конкурентоспроможність продукції та її оцінка.
17. Система забезпечення конкурентоспроможності.
18. Методика оцінки конкурентоспроможності потенціалу організації .
19. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу організації.
20. Сутність та зміст поняття “фінансовий потенціал організації”.
21. Елементна структура фінансового потенціалу організації .
22. Джерела формування фінансового потенціалу організації.
23. Фактори впливу на фінансовий потенціал організації .
24. Аналіз фінансового потенціалу організації .
25. Напрями аналізу фінансового потенціалу організації.
26. Етапи аналізу фінансового потенціалу організації .

- 27.Методи аналізу фінансового потенціалу організації.
- 28.Показники аналізу фінансового потенціалу організації.
- 29.Механізм управління фінансовим потенціалом організації.
- 30.Ключові стратегії управління фінансовим потенціалом організації.
- 31.Економічні ризики в управлінні фінансовим потенціалом організації .
32. Організаційне забезпечення управління фінансовим потенціалом .
- 33.Сутність стратегічного потенціалу організації .
- 34.Теоретичні підходи до визначення стратегічного потенціалу організації.
35. Структура стратегічного потенціалу організації .
- 36.Характерні риси стратегічного потенціалу організації.
- 37.Види стратегічного потенціалу організації.
- 38.Зміст аналізу стратегічного потенціалу організації .
- 39.Методи оцінки стратегічного потенціалу організації.
- 40.Показники оцінки стратегічного потенціалу організації.
- 41.Етапи і технології управління стратегічним потенціалом організації .
- 42.Економічна сутність і зміст категорії "інвестиційний потенціал організації " .
- 43.Методика аналізу інвестиційного потенціалу організації .
- 44.Групи показників для проведення аналізу інвестиційного потенціалу.
45. Розвиток інвестиційного потенціалу організації.
- 46.Сутність і специфіка кадрового потенціалу організації .
- 47.Персонал як основа кадрового потенціалу.
- 48.Структурні компоненти кадрового потенціалу організації.
- 49.Напрями аналізу кадрового потенціалу організації.
- 50.Методи аналізу кадрового потенціалу організації.
- 51.Показники оцінки ефективності використання кадрового потенціалу.
52. Система управління кадровим потенціалом.
53. Методи і технології управління кадровим потенціалом організації.
- 54.Сутність і основні складові інноваційного потенціалу організації.

55. Фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють вплив на формування інноваційного потенціалу організації.
56. Напрями оцінки інноваційного потенціалу організації.
57. Методи оцінки інноваційного потенціалу організації .
58. Показники оцінки інноваційного потенціалу організації .
59. Організаційні механізми підвищення інноваційного потенціалу організації.
60. Стимулювання інноваційної активності персоналу.
61. Узагальнення закордонного досвіду підвищення інноваційного потенціалу організації.
62. Сутність та характеристики матеріально-технічного потенціалу організації.
63. Види і класифікація об'єктів матеріально-технічного потенціалу організації.
64. Методичні підходи до оцінки матеріально-технічного потенціалу організації.
65. Показники оцінки матеріально-технічного потенціалу організації .
66. Цілі і завдання управління матеріально -технічним потенціалом .
67. Оцінка ефективності використання основних елементів матеріально-технічного потенціалу організації.
68. Особливості потенціалу організації підприємства як об'єкта оцінки.
69. Поняття вартості та її модифікації.
70. Принципи оцінки потенціалу організації .
71. Основні методичні підходи до оцінки вартості потенціалу організації.
72. Класифікаційна характеристики інформації, яка приймає участь в оцінці потенціалу організації .
73. Оцінка вартості нерухомого майна.
74. Оцінка вартості землі, будівель і споруд.
75. Оцінка вартості машин і обладнання.
76. Оцінка ринкової вартості нематеріальних активів.

77. Оцінка сукупного потенціалу організації (вартості бізнесу).
78. Сутність і необхідність антикризового управління потенціалом організації .
79. Поняття, специфіка і причини кризових явищ в діяльності організації.
80. Класифікація кризових явищ.
81. Вплив кризових явищ на потенціал організації.
82. Діагностика і оцінка кризових проявів у діяльності організації.
83. Механізми антикризового управління для збереження потенціалу організації .
84. Ефективність управління потенціалом організації.
85. Підходи до визначення ефективності управління потенціалом організації.
86. Види ефективності управління потенціалом організації .
87. Показники ефективності управління потенціалом організації.
88. Комплексне забезпечення системи управління потенціалом організації.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ПІДСУМКОВОМУ КОНТРОЛІ

Контроль знань по дисципліні «Управління потенціалом організації» складається з двох блоків планових заходів:

- 1) поточний контроль знань студентів;
- 2) підсумковий контроль знань студентів.

Порядок оцінювання знань студентів за результатами вивчення дисципліни

№ з/п	Форма оцінювання знань	Кількість балів	Результат
1	Оцінювання поточної роботи в семестрі, в т. ч. :	від 0 до 40 балів в т. ч.:	
1.1	Виконання обов'язкових завдань: 1) систематичність та активність роботи протягом семестру 2) виконання завдань для самостійного опрацювання	до 20 балів, з них: 1) до 10 балів 2) до 10 балів	
1.2	Проходження модульного контролю знань	до 20 балів	
2	Оцінювання письмової екзаменаційної роботи	від 0 до 60 балів	проходження підсумкового контролю знань по дисципліні і одержання підсумкової оцінки

Бали за результатами поточного контролю в сумі та по доданках, а також за результатами оцінювання письмової екзаменаційної роботи виставляються числом, кратним «5».

Загальна підсумкова оцінка (в балах) складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит. На іспиті студент повинен набрати не менше 30 балів.

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі письмового іспиту за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає 3 питання.

Відповідь на кожне питання білета оцінюється окремо з диференціацією в 20, 10, 0 балів.

Відповідь на кожне з питань білета оцінюється в:

20 балів — якщо відповідь студента містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу;

виявляє при цьому високі знання студентом усієї програми навчальної дисципліни, його вміння користуватися різноманітними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, виявляти їх характерні риси та особливості;

відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання відповідних тлумачень;

свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів (для найважливіших — необхідно знати рік їх прийняття);

містить аналіз змістовного матеріалу, порівняння різних поглядів на дану проблему, самостійні висновки студента, формулювання та аргументацію його точки зору;

містить, поряд із теоретичним матеріалом, фактичні дані (статистичні, результати судової практики і т. ін.), їх оцінку та порівняння; логічно і граматично правильно викладена;

10 балів — якщо студент дав відповідь на поставлене запитання, однак вона має хоча б один з таких недоліків:

є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання,

є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ;

не є аргументованою: не містить посилань на нормативно-правові акти (у разі необхідності), інші джерела, аналізу відповідних теорій, концепцій, наукових течій і т. ін.; недостатньо використано дані юридичної практики, інший фактичний і статистичний матеріал;

свідчить про наявність прогалин у знаннях студента;

викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;

0 балів — якщо студент не відповів на поставлене запитання, або відповідь є неправильною, не розкриває сутності питання, або допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента або їх безсистемність та поверховість, не вміння сформулювати думку та викласти її, незнання основних положень навчальної дисципліни.

Результат письмового іспиту складається з суми балів, одержаних за всі питання. В разі, коли відповіді студента оцінені менше ніж у 30 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту (тобто 0 балів).

Загальне підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі (в діапазоні від 0 до 40 балів) та результатів письмового іспиту (не менше 30 і не більше 60 балів) за 100-бальною системою з подальшим переведенням в традиційну систему за 4-бальною шкалою та шкалою ECTS для фіксації оцінки в нормативних документах.

Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
85—100	5 (відмінно)	A
80	4 (добре)	B
65—75		C
60	3 (задовільно)	D
50—55		E
30—45	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	PX
0—25	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним	P

Для реєстрації оцінки за шкалою ECTS в екзаменаційних відомостях вводиться спеціальна графа «Оцінка за шкалою ECTS»

Список літератури

Основна:

1. Авдеенко В. Н. Производственный потенциал промышленного предприятия / В. Н. Авдеенко, В. А. Казанов. - М.: Экономика, 2001. – 240 с.
2. Ареф'єва О. В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств / О. В. Ареф'єва, О. В. Коренков. – К. : Грот, 2004. – 199 с.
3. Бачевський Б. Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Б. Є. Бачевський, І. В. Заблудська, О. О. Решетняк. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 397 с.
4. Березін О.В.Управління потенціалом підприємства: навч. посібник / О. В. Березін, С. Т. Дуда, Н. Г. Міценко. – Львів : Магнолія, 2011. – 308 с.
5. Бритченко І. Г. Управління потенціалом підприємства : [конспект лекцій] / І. Г. Бритченко. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2005. – 122 с
6. Воронкова А.Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. – Луганск: Изд-во Восточно-украинского национального университета, 2000. – 316 с.
7. Гавва В. Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навчальний посібник / В. Н. Гавва, Е. А. Божко. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 224 с.
8. Довбенко В. І. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. / В. І. Довбенко, В. М. Мельник ; МОНМС України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 2011. – 229 с.
9. Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О. Управління потенціалом підприємства. – К., : Центр навчальної літератури, 2006. – 362 с.
- 10.Іванов В. Б. Потенціал підприємства : наук.-метод. посібник / В. Б. Іванов, О. М. Кохась, С. М. Хмелевський. – К. : Кондор, 2009. – 300 с.
- 11.Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 352 с.
- 12.Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / О. К. Добикіна, В. С. Рижиков, С. В. Касьянюк та ін. - К. : Центр учбової літератури, 2007. - 208 с.
- 13.Управління потенціалом підприємства : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / [І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих та ін.] . – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 361 с.
- 14.Хомяков В. І. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / В.І. Хомяков, В. М. Белінська, О. В. Федоренко. – К. : Кондор, 2011 . – 432 с.
- 15.Федонін І. М. Потенціал підприємства: формування та оцінка /І. М. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. - К.: КНЕУ, 2004. - 316 с.

Додаткова:

16. Балабанова Л. В. Управління маркетинговим потенціалом підприємства : навч. посібн. для студ. вищих навч. закладів / Л. В. Балабанова, Р. В. Мажинський. – К. : Професіонал, 2006. – 288 с.
17. Бережна І.Ю. Теоретико-економічні підходи до обґрунтування змісту інвестиційного потенціалу / І.Ю. Бережна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. - №6. – С. 253 – 258.
18. Бикова В. Г. Оцінка та управління фінансово-економічним потенціалом підприємств загальнодержавного значення / В. Г. Бикова. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2008. – 180 с.
19. Білорус Т. В. Стратегічне управління кадровим потенціалом підприємства : монографія / Т. В. Білорус ; Держ. податк. адмін. України, Нац. акад. держ. податк. служби України.– Ірпінь, 2007.–172 с.
20. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / І. О. Бланк. – К. : Ельга, 2008. – 722 с
21. Бузько И. Р. Стратегический потенциал и формирование приоритетов в развитии предприятий : монография / И. Р. Бузько, И. Е. Дмитренко, Е. А. Сущенко . – Алчевск : ДГМИ, 2002 . – 217 с.
22. Валдайцев С. В. Оценка бизнеса. Управление стоимостью предприятия: Учеб. пособие для вузов. - М: ЮНИТИ, 2001. - 720 с.
23. Верхоглядова Н. І. Управління трудовим потенціалом підприємства : монографія / Н. І. Верхоглядова, Н. А. Іванникова, О. В. Лаврінченко. – Дніпропетровськ : Пороги, 2007. – 284 с.
24. Воронкова А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация / А. Э. Воронкова ; Восточноукр. нац. ун-т. – Луганськ : Изд-во Вост.-укр. нац. ун-та им. В. Даля, 2004. – 320 с.
25. Головкова Л. С. Сукупний економічний потенціал корпорації: формування та розвиток : монографія / Л. С. Головкова ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2009. – 340 с.
26. Грязнова А. Г. Оценка бизнеса. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 510 с.
27. Джаин И.О. Оценка трудового потенциала: Монография. - Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002.
28. Довгаль Л.Є. Стратегічне управління : навч. посіб. / Довгаль Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. – К. : Центр навч. літ., 2009. – 440 с.
29. Донец Ю.Ю. Эффективность использования производственного потенциала. - Киев.: Знание, 2001. - 123 с.
30. Іванісов О. В. Управління трудовим потенціалом : конспект лекцій / О. В. Іванісов, О. А. Єрмоленко, С. О. Садчиков ; Харк. нац. екон. ун-т. – Харків, 2006. – 236 с.
31. Иванов Н.И. Экономические аспекты производственного потенциала: Теория и практика. - Дон. ИЗП НАН Украины, 2000.

- 32.Іванов С.В. Методологічні підходи до визначення сутності інвестиційного потенціалу / С.В. Іванов // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – Випуск 95. – С. 98 – 104.
- 33.Іщук С. О. Виробничий потенціал промислових підприємств: проблеми формування і розвитку : монографія / С. О. Іщук ; Ін-т регіон. досліджень НАН України. – Львів, 2006. – 278 с.
- 34.Кадырова Г. Инвестиционный потенциал: некоторые актуальные проблемы исследования / Г. Кадырова // Страхование дело. – 2008. - №11. – С. 4 – 10.
- 35.Клівець П.Г. Стратегія підприємства : навч. посіб. / Клівець П. Г. – К. : Академвидав, 2007. – 320 с.
- 36.Ковтун О.І. Стратегія підприємства : підручник / О.І. Ковтун. – Львів : «Новий Світ –2000», 2009. – 680 с.
- 37.Криклий А. С. Формирование кадрового потенциала отрасли: вопросы теории и практики : монографія / А. С. Криклий. – К. : ИД «Репро-Графика», 2003. – 281 с.
- 38.Круш П. В. Оцінка бізнесу: Навчальний посібник / П. В. Круш, С. В. Поліщук. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 264 с.
- 39.Лапин Е. В. Оценка экономического потенциала предприятия : монографія / Е. В. Лапин. – Сумы, 2004. – 360 с.
- 40.Мізіук Б.М. Стратегічне управління підприємством : підручник / Б.М. Мізіук. – Львів : «Магнолія Плюс», 2006. – 395 с.
- 41.Мороз Ю. Ю. Моніторинг економічного потенціалу підприємства: теорія, методологія, організація : монографія / Ю. Ю. Мороз ; МОН України, М-во аграр. політики України, Житомир. нац. агроєкол. ун-т. – Житомир, 2010. – 328 с.
- 42.Новікова М. М. Системне управління трудовим потенціалом підприємства : монографія / М. М. Новікова. – Харків : ХНЕУ, 2008. – 212 с.
- 43.Отенко И. П. Методологические основы управления потенциалом предприятия / И. П. Отенко. – Х.: ХНЭУ, 2004. – 215 с.
- 44.Отенко И. П. Механизм управления потенциалом предприятия / И. П. Отенко, Л. М. Малярец. – Харків : ХГЭУ, 2003. – 220 с.
- 45.Отенко И. П. Стратегическое управление потенциалом предприятия / И. П. Отенко. – Харьков : ХНЭУ, 2006. – 256 с.
- 46.Полужтов А.А. Новые методы оценки компаний в сделках слияния и поглощения. - М.: МАКС-Пресс, 2001.
- 47.Попов Е. Рыночный потенциал предприятия. - М.: ЗАО «Экономика», 2002.
- 48.Потенциал инновационного развития предприятия : монографія / А. А. Епифанов, С. Н. Козьменко, Т. А. Васильева и др. – Сумы : Деловые перспективы, 2005. – 255 с.

49. Сосненко Л. С. Анализ экономического потенциала действующего предприятия : [монография] / Л. С. Сосненко . – М. : Экономическая литература, 2004. – 208 с.
50. Станіславик О. В. Оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств України : монографія / О. В. Станіславик. – Одеса : ТЕС, 2007. – 139 с.
51. Управление маркетинговым потенциалом предприятия : монография / Ю. Г. Лысенко, Н. Г. Гузь, А. А. Садеков и др. ; Донец. Нац. ун-т. – Донецк : Юго-Восток, 2005. – 352 с.
52. Управління розвитком трудового потенціалу підприємства : монографія / В. М. Гриньова, М. М. Новікова, В. В. Самійленко та ін. – Харків : ХНЕУ, 2009. – 254 с.
53. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент. - М.: Справа, 2001. - 448 с.
54. Федонін О. С. Потенціал підприємства : формування та оцінка : навч. посібник [для студ. екон. вузів і фак-тів] / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2004. – 316 с.
55. Федонін О. С. Потенціал підприємства : формування та оцінка : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. - К.: КНЕУ, 2005. – 262 с.
56. Формування та оцінювання потенціалу підприємства : навч. посіб. / Т. В. Калінеску, Ю. А. Романовська, С. Ф. Большенко та ін. ; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2007. – 352 с.
57. Чухрай Н. І. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення : монографія / Н. І. Чухрай ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 2002. – 316 с.
58. Шелегеда Б.І. Стратегічне управління потенціалом підприємства: Монографія Шелегеда Б.І., Касьянова Н.В., Берсуцький А.Я. та ін. – Донецьк: ДонУЕП, 2006. – 219 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

1. Навчально-тематичний план вивчення дисципліни "Управління потенціалом організації "
2. Методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми
3. Контрольні питання по курсу
4. Критерії оцінювання знань студентів при підсумковому контролі
5. Список рекомендованої літератури